

# Ο ΠΤΑΙΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΕΡΩΤΙ



ΙΑ τῶν σπανιωτάτων ἀπολαύσεων τοῦ δημοσιογραφικοῦ μου βίου, τοῦ ἐμπλέου τόσου κόπου, τόσης νευρικότητος, τόσων ματαίων ἐλπίδων καὶ τόσων ἀπογοητεύσεων εἶναι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ, ἃς λαμβάνω, παρ' ἀγνώστων μοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσώπων εἴτε ἐπὶ ἄρθρων μου καὶ μελετῶν μου εἴτε ἐπὶ διαφόρων κοινωνικῶν ζητημάτων, δτινα προκαλοῦμαι νὰ ὑποκινήσω.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται προέρχονται παρὰ πολιτευομένων, εἴτε παρ' ἐπαρχιατῶν ἢ καὶ δμογενῶν ἐν τῷ ἑξατερικῷ μακρόθιν θεωμένων τὰ πράγματα.

Πολλαὶ ἔξ αὐτῶν, τὸ δμολογῶ δὲν στεροῦνται ἀνιαρότητος διὰ τὴν πολυλογίαν των ἢ διὰ τὸν βίαιον τρόπον μεθ' οὖ εἶναι γεγραμμέναι. Ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως ἢ ἀνάγνωσις αὐτῶν μὲ τέρπει καὶ ἐν πολλοῖς μὲ ὥφελεῖ, διότι εἰς τὸν δημοσιογράφον δὲν συμβαίνει, δ,τι καὶ εἰς τὸν ἡθιοποιόν. Τὸν δεύτερον τὸν χειροκροτεῖτε ἢ τὸν ἀπεδοκιμάζετε ἀναλόγως τῆς ἐντυπώσεως, ἢν σᾶς κάμνει, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶς ἀναγινώσκετε καὶ ἔπειτα ἀπορρίπτετε τὸ ἀναγινωσκόμενον κρατοῦντες δι' ὑμᾶς αὐτοὺς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεώς σας. Πλὴν ὅμως τῶν ἐπιστολῶν τούτων, τῶν ἀναγομένων, ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ εἰς συναφῆ αὐτῇ ζητήματα, λαμβάνω συγχότατα καὶ ἐπιστολὰς παρὰ κυριῶν ἢ δεσποινίδων, δι' ὧν εἴτε ἐπικρίνονται κι μελέται μου ἐπὶ κοινωνικῶν ζητημάτων εἴτε προκαλεῖται ἢ γνώμη μου ἐπ' αὐτῶν.

Οφείλω νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται κινοῦσιν ἴδιαιτέρως τὸ ἐνδιαφέρον μου. Οὐ μόνον διότι ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων ἢ γνώμη τῆς γυναικὸς εἶναι ἀναμφίσθητή του κύρους, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν τῇ ἐπιστολογραφίᾳ, τῷ τόσον δυσκόλῳ τούτῳ εἶδει τῆς λογογραφίας, ἢ Ἐλληνὶς ὑπερτερεῖ τὸν "Ἐλληνα.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ σᾶς περιγράψω μὲ πόσην χάριν, μὲ πόσην χειρὸς

έλαφρότητα, μὲ πόσην λεπτήν είρωνείαν, μὲ πόσον αἰσθημα αἱ πλεῖσται τῶν ἐπιστολῶν τούτων γράφονται.

὾ ! ἔὰν μοὶ ἐπετρέπετο νὰ ἐδημοσίευα τὰς ἐπιστολὰς ταύτας τὶ ώραῖον τῷμοῖον θ' ἀπήρτιζα.

Ἄλλαξ πλὴν τοῦ καλλιτεχνικοῦ των κάλλους πόσον μὲ ἔγκαρδιώνουσιν αἱ ἐπιστολαὶ αὐται, αἱ ἄλλοτε μὲν γεγραμμέναι ἐπὶ χάρτου κοινοῦ καὶ πλήρους μεθυστικῶν ἀρωμάτων καὶ πότε ἐπὶ μικροῦ τεμαχίου ἀποκεκομένου ἀπὸ τετράδιον, καὶ πόσον μὲ ἐμπνέουσιν.

\* \* \*

Ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ἀνὰ τὴν Κρήτην τόσον περιπετειώδους ταξειδίου μου εὔροι ἐπὶ τοῦ γραφείου μου ἐν μέσῳ πληθύος ἐπιστολῶν καὶ μίαν, ἣς δὲ κομψὸς ἱώδης φάκελλος, δὲ λεπτὸς τῆς γραφῆς χαρακτήρ καὶ τὸ ἐσθεμένον ἀρωματικῶν, μοὶ ἐπρόδωσε τὴν προέλευσιν.

Γυναικείᾳ ἐπιστολὴ — εἶπον.

Ἄλλα τίνος;

Ο χαρακτήρ μοὶ εἴναι ἀγνωστος.

Καὶ ἀποσφραγίσας αὐτὴν ἔρριψα τοὺς ὀφθαλμούς μου μηχανικῶς εἰς τὴν ὑπογραφήν.

Ἄλλ ’ ὑπογραφὴ δὲν ὑπῆρχε καὶ μόνον ὑσδιαγνώστως καὶ νευρικῇ συστροφῇ ἐφέρετο ἡ ἀγγλικὴ λέξις :

Perhaps !

Ίσως.

Περίεργον ! — εἶπον.

Καὶ ἀφηρημένος ἡρξάμην ἀναγινώσκων αὐτήν.

Οσον ὅμως ἐπρογράψουν, τόσον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μου ἐπετείνετο.

— Εδῶ κάτι λέει ! — ἐσκέφθη.

Καὶ τὴν ἀνέγνων καὶ τὴν ἀνέγνων δὶς καὶ τρὶς καὶ ἀπεράσισαν ἡ ἀπαντήσω εἰς αὐτὴν καὶ ἐπειδὴ ἤγνόσυν τὴν διεύθυνσιν κατέφυγον εἰς τὰς κομψὰς καὶ φιλοξένους τῆς Ποικίλης Στοᾶς σελιδας μὲ τὴν ἐλπίδα, δῆτας θ’ ἀναγνωσθῶ καὶ παρὰ τῆς ἐπιστολογράφου μου.

\* \* \*

Ίδοι πρῶτον ἡ ἐπιστολή, ἡ καὶ θέτουσα τὸ θέμα :

«Μὲ ὑγάπισε νέος τις πολὺ καὶ εἰλικρινῶς. Κατ’ ἀρχὰς δὲν τὸν ὑγάπιον ἔγρα, ἀλλ’ εἶτα ἥσθιάνθην ἰσχυρῶν πρόδεις αὐτὸν κλίσιν, μεταβληθεῖσαν ταχέως εἰς σφοδρόν ἔρωτα.

‘Ο ἔρως μας, ἀμοιβαῖος πῦδη, πύξάνετο δλοὲν καὶ ή αὐτὴ ἀμφοτέ-  
ρωθεν ἐπεδεικνύετο εἰλικρίνεια.

Αἱ φνης ἡμέραν τινὰ ὁ νέος, ὅστις μὲ ἡγάπα μοὶ ἔγραψε μίαν ἐπι-  
στολήν, ἐν ᾧ μοι ἔλεγεν, ὅτι καίτοι μὲ ἡγάπα εἰσέτι σφοδρῶς ἐπρο-  
τίμαν ἀποσύρθη, διότι ἔμαθεν, ἐπεισθη (!) ὅτι ἐγώ ἀγαπῶ ἄλλον.

Ἐξήτασα καλῶς τὸν ἑαυτόν μου, κατῆλθον εἰς τὰ βάθη τῆς καρ-  
δίας μου — οὐδένα ἡγάπων!

Τοῦ ἔγραψα δέν μοι ἀπήντησε. ‘Απιλπίσθην καὶ τέλος ἡμέραν τινὰ  
μία φίλη μοῦ λέγει: ἥξενδεις καῦμένη τί τρέχει, δ. Χ. δὲν σὲ ἀγαπᾷ  
πλέον διότι σὺ χαριεντίζεσαι μὲ τὸν Φ.

Αὐτὸς εἶναι ἀληθές· κόρη μικρὰ καὶ ζωνόα, ὡς ἥμην χαριεντιζόμην  
μέ τινα κύριον, ὅστις μοῦ ἐπώλει αἰσθήματα ἀληθινὰ ἢ ψευδῆ ἀδιά-  
φορον. ‘Ἄλλ’ αὐτὸς δὲν σημαίνει, ὅτι καὶ τὸν ἡγάπων!

Ἐν τούτοις — καὶ αὐτὸς δὲν τὸ περιμένετε βεβαίως — ἔμαθον ὅτι  
λάκαν εἶχεν ἢ φάδα, καὶ ὅτι ἄλλη γυνὴ συνεκράτει τὸν φί-  
λον μακράν ἔμοι.

Τόρα σεῖς δό δόποιος εἰσθε διημοσιογράφος καὶ ἴδατε καὶ πολλὰ καὶ  
ἀκούσατε καὶ πολλὰ καὶ ἵσως ἥθισθε καὶ πολλὰ — ἀν καὶ αὐτὸς  
τὸ ἀμφιθάλλω πολὺ — πῆτε μου τί φρονεῖτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Τίς τῶν δύο ἡμῶν πταίει πλειότερον, ἐγώ ἢ αὐτός;

### Πρόθυμος

#### Z.

Δηλαδὴ δεσποινὶς ἢ κυρία Z. μοῦ θέτετε τὸ ζητημα τίς τῶν δύο, δ  
ἀνὴρ ἢ ἡ γυνὴ εἶναι μᾶλλον ἔνοχος γινόμενος προδότης ἐν τῷ ἔρωτι.

Δὲν εἶναι αὐτό; “Η ἀκριβέστερον τίς τῶν δύο προδίδει ταχύτερον.

Θὰ σᾶς ἀπαντήσω, ὅπως ἡμπορῶ. Σᾶς παρατηρῶ ὅμως ἀμέσως ἐξ  
ἀρχῆς ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ἐπιστολῇ σας εὑρηται καὶ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος  
καὶ θὰ τὸ ίδητε.

‘Ο ἔρως εἶναι ἐνιαῖος καὶ ὅμως δὲν ἐρωτήσητε τοὺς μεγίστους τῶν ψυ-  
χολόγων, δὲν ἐρωτήσητε αὐτὴν τὴν πειραν σας θὰ ίδητε, ὅτι δὲν ἀνὴρ ἔλ-  
λως ἀντιλαμβάνεται αὐτὸν καὶ ἡ γυνὴ ἀλλως. ‘Εξ αὐτῆς δὲ τῆς ἐπι-  
στολῆς σας ἐξάγεται, ὅτι σεῖς ἀλλως ἀντιλαμβάνεσθε τὸ αἰσθημα τοῦτο  
καὶ δὲν οἷς, δην ἡγαπήσατε ἀλλως.

‘Αρχίζουσα αὐτὴν λέγετε ὅτι: ἡ αὐτὴ ἀμφοτέρωθεν ἐπεδεικνύετο  
εἰλικρίνεια. Καὶ ὀλίγας γραμμὰς κατωτέρω ἔξομολογεῖσθε, ὅτι ἐχαριεν-  
τίζεσθε μέ τινα νέον, ἔτσι διὰ νὰ παίζητε!

Καὶ ἡ ίδεα αὐτῆς δὲν εἶναι μόνον ίδική σας, εἶναι καὶ ὅλων τῶν γυναικῶν.  
“Ἐρως καὶ χαριεντισμός, λατρεία ἀρ’ ἐνὸς πρὸς τὸν ἀγαπώμενον καὶ ταύ-  
τοχρόνως παροχὴ ἀδείας πρὸς τὸν ἀδιάφορον ἐκφράσεως ἐρωτικῶν αἰσθημά-  
των, δύνανται νὰ συμβαδίσωσι καθ’ ὑμᾶς. Κατὰ τοὺς ἀνδρας ὅμως εἶναι  
ὅλως ἀντίθετα τὰ πράγματα ταῦτα καὶ γρονθοκοποῦνται μεταξύ των.

Τύπο τὴν ἔποψιν λοιπὸν ταύτην οὕτε σεῖς ἔχετε ἀδικον, οὕτε αὐτός. Έσεις ἐπιστεύατε, δτι ἀδύνασθε νὰ τὸν ἀγαπᾶτε καὶ νὰ χαριεντίζεσθε μετ' ἄλλου ταύτοχρόνως, αὐτὸς ἐπίστευε τὸ ἐναντίον, ἀντίθετον περὶ ἔρωτος ἰδέαν ἔχων. Αὐτὸς μάλιστα ἔχει καὶ ἐν δίκαιον παραπάνω, διότι ἐν τῷ ἔρωτι ὑπῆρξε πιστός, καὶ μόνον ὅταν ἔθεκιώθη περὶ τῆς ἐνοχῆς σας ἐστράφη πρὸς ἄλλην.

Εἶναι ἀδύνατον δεσποινὶς Ζ. νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἰδέαν περὶ ἔρωτος ἀνὴρ καὶ γυνὴ, ἀφοῦ τοσοῦτον ἀλλήλων διαφέρουσιν. Ἡ γυνὴ ὅν λεπτότερον, ἀδύνατότερον τοῦ ἀνδρός, ἐσυνείθισε νὰ τυγχάνῃ τῶν περιποιήσεων καὶ τῆς προστασίας αὐτοῦ. Ἐλάχιστον μετέχουσα τοῦ ἐνεργοῦ βίου τοῦ ἀνδρός, ἡναγκάσθη πρὸς ἄλλα νὰ στρέψῃ τὴν φιλοδοξίαν της. Ὁ ἀνὴρ ἐπιδεικνύεται διὰ τῆς ρώμης του, τοῦ νοῦ του, τῆς ἐνεργητικότητός του. Ἡ γυνὴ διὰ τοῦ καλλους της, τῆς ἔξωτερης της περιβολῆς. Ὁ ἀνὴρ ἔχει ὅπλα τὸ ξῖφος του, τὸν χρωστήρα του, τὸν κάλαμόν του, ἡ γυνὴ τὴν κόμην της, τοὺς ὄφθαλμούς της, τὸ σῶμα της, τὴν ἐνδυμασίαν της. Ὁ ἀνὴρ τέρπει διὰ ἐνὸς ἔργου του, ἡ γυνὴ διὰ τῆς χάριτός της. Πᾶσα παραβολὴ εἶναι ἀδύνατος. Θὰ ἦτο τὸ αὐτό, ως νὰ ἔξητετε νὰ παρομοιάσητε τεμάχιον σιδήρου πρὸς Ταναγραίαν κόρην. Τὸ ἐν εἶναι χρησιμώτερον, τὸ ἔτερον ὥραιότερον.

\* \*

Ο ἀνὴρ ἀγαπᾷ διότι αὐτὸς δὲ ισχυρός, ἔχει ἀνάγκην νὰ γλυκάνῃ τὸν τραχύν του βίον πρὸς ὅν λεπτότερον, ἀρωματικότερον, νὰ θερμάνῃ τὴν ἐκ τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος ἀποσκληρωμένην καὶ ἀποστευμένην καρδίαν του. Ἡ γυνὴ ἀγαπᾷ διότι θέλει νὰ εὔρῃ θαυμαστὴν τοῦ καλλους της, διότι χορταίνει οὕτω τὴν φιλοδοξίαν της. Ός βλέπετε δὲν σας δμιλῶ περὶ τῆς φυσικῆς τῶν δύο γενῶν κλίσεως, διότι εἴσθε δεσποινὶς καὶ διότι περὶ τούτου δὲν πρόκειται νῦν.

Διὰ τὸν ἀνδρα δὲ ἔρως εἶναι μία ἀνάγκη λοιπόν, διὰ τὴν γυναῖκα ἀπλοῦν passe-temps. Δι' δὲ καὶ φυσικῶς δὲ μὲν ἀνὴρ εἶναι σταθερώτερος ἐν τῷ ἔρωτι, ἡ δὲ γυνὴ ἀσταθεστέρα.

Ο ἀνὴρ ἀγαπήσας θέλει νὰ διατηρήσῃ δέον τὸ δυνατὸν πλειότερον τὸ ἀγαπώμενον ἀντικείμενον, ἡ γυνὴ κορέσασκ τὴν φιλοδοξίαν της θέλει νὰ εὔρῃ ἄλλον θυμαστήν.

Τὸ λέγετε μόνη σας ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας. Ἕγαπᾶτε τὸν Χ. ἀλλ' ἡκούατε, δτι εἴσθε ὥραίκι παρὰ τοῦ Φ.

Καὶ ἂν μὲ ἀκούσητε, τὴν αὐτὴν ἐπιείκειαν θὰ ἔδεικνύατε καὶ πρὸς ἄλλους, ἡ φυσικὴ φιλαρέσκειά σας σας ὥθει πρὸς τοῦτο.

Εἴπα τὴν λέξιν. Φιλαρέσκεια, αὐτὴν είκονίζει, ώς ἀριστα τὴν γυναικα, αὐτὸν εἶναι τὸ fond πάσης γυναικός, εἴτε εἶναι Οὐγγρίς, εἴτε εἶναι Αιθιοπίς, εἴτε εἶναι θαῦμα ιδέσθαι, εἴτε εἶναι σύχαμα φτῦσσαι, εἴτε εἶναι δυύκισσα, εἴτε εἶναι πλύστρα. Ἡ φιλαρέσκεια εἶναι ἐκείνη, ἣτις σᾶς καθιστᾷ τόσον ἐπιθυμητὰς καὶ ἡ φιλαρέσκεια εἶναι, ἢτις σᾶς ρίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πρώτου ὑπηρέτου. Σᾶς τὸ εἶπεν ὁ Ούγκως εἰς τὸν Ρούϋ-Βλάς του.

Τὸ αἰσθημα τοῦτο εἶναι ἀκατανίκητον, εἶναι ως ἡ φλόξ, ἢτις σύρει τὴν χρυσαλίδα, ώς τὸ ποτήριον τοῦ ἀψινθίου, τὸ δποῖον ἔσυρε τὸν Μυσσέ, ώς οἱ ἀδόκιμαντες, οἵτινες ἐκόλασαν τὴν Μαργαρίταν.

Δι! αὐτὴν προδίδετε συγχάκις αὐτὴν τὴν ἀξιοπρέπειάν σας καὶ δὲν θὰ προδώσητε τὸν ἔρωτα;

\* \* \*

Ἄγλα! ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Χ.

Απορεῖτε διατί οὕτος ἡθέλησε ν' ἀποσυρθῆ.

Ἄλλα τί ἡθέλατε λοιπὸν νὰ κάμη;

Αὔτος μὲν δλόκληρον τὴν ψυχήν του, δλόκληρον τὴν καρδίαν του, σύμπαντα τὸν νοῦν του εἰς ὑμᾶς νὰ ἔχῃ ἀφιερωμένον.

Νὰ μὴ ζῆι εἰμὴ μόνον δι' ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν.

Σεῖς δὲ νὰ μερίζετε τὴν προσοχήν σας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Φ.

Νὰ ἔχετε καὶ διὰ τὸν λατρεύοντά σας βλέμματα, ἀλλὰ νὰ μὴ στερῆτε καὶ μειδιαμάτων τὸν ἄλλον.

Πολλάκις δὲ ἵσως ἐν φθὰ εἰχετε θερμὴν καὶ ἀσπαίρουσαν ἔτι τὴν δεξιάν σας ἐκ τῆς γλυκυτάτης αὐτοῦ ἐπιψυχάσεως, θὰ τὴν ἐλησμόνειτε ἐν τῇ τοῦ Φ.

Αϊ! δεσποινίς πόσον περιέργως, ἀλλὰ καὶ πόσον φυσικῶς, ἀφοῦ εἶσθε γυνή, ἀντιλαμβάνεσθε τὸν ἔρωτα.

Ἡξεύρετε, ἐννοήσατέ ποτε τί θὰ εἰπῆτε;

Βεβαίως οχι.

Ἀκούσατε λοιπὸν τί θὰ εἰπῆτε;

Ἐρως εἶναι ἡ τελεία, ἡ ἀπόλυτος συνταύτησις, σύμποζις, συγγάνευσις δύο ψυχῶν, δύο καρδιῶν, δύο πνευμάτων.

Ο εἰς ἐν τῷ ἄλλῳ, δεῖς διὰ τοῦ ἄλλου.

Θὰ μοῦ εἰπῆτε, δτι αὐτὸν ἀποτελεῖ μίαν παθολογικὴν κατάστασιν.

Πιθανόν.

Ἀλλὰ οὐδὲν μέγα, ύψηλόν, ἔξοχον ἐν τῷ κόσμῳ μὴ στηριζόμενον ἐπὶ παθολογικῆς καταστάσεως.

Τὸ ζῷον, ὁ ἀνθρωπος διὰ νὰ ἔξαρθῃ εἰς τὰς σφαίρας τοῦ ὑψηλοῦ καὶ τοῦ θείου ἀνάγκη νὰ πάσχῃ, νὰ οἰστρηλατῆται, νὰ ἔχῃ ἐν πυρετῷ τὸν νοῦν του.

Ἡμπορεῖτε νὰ ἀντιληφθῆτε οὕτω τὸν ἕρωτα;

Ἄμφιβάλλω.

Διότι ἀν τὸν ἀντιλαμβάνεσθε οὕτω δὲν θὰ ἀδικήτε τὸν φίλον σας.

\* \*

Ἀκούσατέ με δεσποινίς ἢ κυρία.

Ἐπράξατε ἐν ἔγκλημα μὴ δυνηθεῖσα ν' ἀνταποκριθῆτε εἰς τὸν ἕρωτα τοῦ Χ.

Ἐπράξατε ἐν δεύτερον ἔγκλημα μὴ σχοῦσα τὸ θάρρος νὰ νικήσητε τὴν φιλαρέσκειάν σας.

Δὲν σᾶς ἀδίκω.

Τοιαύτη ἡ φύσις σας.

Προσέξατε ὅμως μὴ ζητήσητε νὰ πράξητε τὸ αὐτὸν ἔγκλημα καὶ ἐκ δευτέρου.

Ἔσως σᾶς τύχει κανεὶς Monsieur De Camors, ὁ ἥρως τοῦ Φεγιέ, κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἀνδρας, ὃν ἡ καρδία εἶναι ἀπεξηραμένη καὶ σίτινες δικαίως ἢ ἀδίκως φρονοῦσιν, ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ἔνα ἄνθος τὸ ὅποιον ὀφείλει νὰ ὀσφραίνηται τις, ἀλλὰ τὸ ὅποιον δὲν πρέπει νὰ κρατῇ ἐν τῷ δωματίῳ του ἐκ φόβου τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀζέως.

Ἰούνιος 1897

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ



## ΠΑΛΗΟ ΚΕΝΤΗΜΑ

ΤΑ σκλαβωμένα σου ἔξεχειλιζαν μαλλιά,  
Φτωχούλα μου, ἀπ' τὸ μαῦρό Σου μαντήλι,  
Κ' ἡ γειμωνάτικη τὰ γυιδευει ἀντηλιά  
Χλωμή, σὰν ἀπ' ἀρρώστου ἀγνὸ καντύλι.

❀

Κάτω ἀπ' τὴν μαραμμένη μας κληματαριά  
Ἐγερνες, καὶ τὸ γέρι σου ἔχεντούσε  
Κ' ἥταν ἡ μόνη πεταλούδα ἀπ' τὸ βοριά  
Ποὺ ἐσώθη καὶ στὸν ἥλιο ἀκόμα ἔζούσε.